

United Nations
Climate Change

COP30
BRASIL
AMAZÔNIA
BELÉM 2025

Input van jongeren

De Nederlandse inzet op de *Transitioning Away From Fossil Fuels Conference*

KEK

JONGE KLIMAAT-BEWEGING

MAART 2026

VN Jongeren-vertegenwoordigers Duurzame Ontwikkeling

YOUTH FOR CLIMATE

SAMENVATTING

- **Als organisator van de TAFF-Conferentie heeft Nederland de verantwoordelijkheid om het goede voorbeeld te geven. Dat betekent:** internationale klimaatafspraken nakomen, fossiele subsidies alleen toekennen onder transitiegerichte voorwaarden, en onze leidende rol in de Coalition of the Willing krachtig en consistent invullen.

- **Het verlagen van onze economische afhankelijkheid van fossiele brandstoffen** begint met minder energie verbruiken. Daarnaast is een versnelling naar hernieuwbare energie essentieel, gepaard met kritisch grondstoffenbeleid dat milieuschade en mensenrechtenschendingen voorkomt. Nederland kan leiderschap tonen door internationale samenwerking, kennisdeling en capaciteitsopbouw, zodat lokale gemeenschappen zelf de regie nemen.

- **De energietransitie biedt meer zekerheid en controle over de vraag en aanbod van energie.** Internationale kennisdeling, bijvoorbeeld over de Nederlandse ervaringen met netcongestie, is essentieel voor de opbouw van een robuust energienet. Deze conferentie voorziet een kans om internationale afspraken te maken over financiële stromen van fossiele subsidies naar schone investeringen te verschuiven, aansluiting van nationale CO2-beprijzingssystemen en over strategiën voor duurzame industriële ontwikkeling.

- **Versterk internationale klimaatsamenwerking en diplomatie** door het ICJ-advies als basis te nemen voor een vernieuwde structuur van de UNFCCC-financiering. Zorg voor eerlijke internationale koolstofcompensatie en kredieten die mensenrechten en inheemse landrechten respecteren, en stimuleer transparantie over lobbyinvloeden. Sluit emissiehandelssystemen op elkaar aan, verwijder belemmeringen voor internationale duurzame investeringen, en betrek actief jongeren en lokale gemeenschappen bij besluitvorming. Een rechtvaardige transitie vereist erkenning en ondersteuning van gemarginaliseerde groepen.

1. De Rol van Nederland als Organisator van de TAFF Conferentie

Als organisator van de internationale conferentie Transitioning Away from Fossil Fuels (TAFF) heeft Nederland de unieke kans en verantwoordelijkheid om een rol als leider en voorbeeld in de transitie te pakken. Afgelopen jaren is de geloofwaardigheid van Nederland en de Europese Unie verminderd door het niet halen van haar eigen klimaatdoelen, zoals de Klimaat en Energie Verkenningen van de afgelopen twee jaar hebben getoond.[1] Een geloofwaardige rol als organisator van de conferentie vereist inzet voor het behalen van haar eigen nationale klimaatdoelen, het Akkoord van Parijs en de Europese Klimaatwet. Daarnaast moet de overheid gehoor geven aan de uitspraak in de Klimaatzaak Bonaire, om haar legitimiteit als gastland te waarborgen.

Een ander cruciaal onderdeel is het toepassen van strikte voorwaarden aan fossiele subsidies. Bedrijven zonder concreet klimaatplan, een route naar een CO2-neutraal 2050, moeten rekening houden met consequenties, zoals een lagere prioriteit voor de subsidieregeling Indirecte Kostencompensatie. Zo kan Nederland niet alleen haar eigen doelen behalen, maar ook een voorbeeld maken van haar eigen industriebeleid.

Die verantwoordelijkheid als leider in de de energietransitie (/als gastland van multilaterale inspanningen om de energietransitie te bevorderen) past Nederland, gezien ons (historische) aandeel in de klimaatcrisis, maar ook gezien de grote investeringen in de energietransitie in Nederland in de afgelopen jaren. Deze conferentie biedt een kans om andere landen met dezelfde (historische) verantwoordelijkheid een leidende rol te laten nemen, en samen te werken aan het identificeren en verminderen van obstakels in de transitie.

Tot slot biedt deze conferentie een kans om het goede voorbeeld te geven in het betrekken van jongeren: geef jongeren een plek aan de onderhandelingstafel en zorg dat besluiten recht doen aan de belangen van toekomstige generaties.

[1] PBL, TNO, CBS, RIVM, RVO & WUR (2024), Klimaat- en Energieverkenning 2022, oktober 2024, Den Haag; PBL, TNO, CBS, RIVM, RVO & WUR (2025), Klimaat- en Energieverkenning 2025, september 2025, Den Haag.

2. Thematische pilaar 1: Verlagen van economische afhankelijkheid van fossiel

Het feit dat deze conferentie plaatsvindt is een erkenning van de noodzaak om weg te bewegen van fossiel als bron van energie. Hier staan wij volmondig achter. Tegelijkertijd is het cruciaal dat tijdens deze conferentie wordt erkend dat zowel het huidige als het toekomstige niveau van wereldwijd energieverbruik niet houdbaar is binnen planetaire grenzen, mede gezien de groeiende vraag door economische ontwikkeling. Daarom pleiten wij voor een Nederlandse inzet die niet alleen gericht is op efficiënter energiegebruik, maar ook expliciet op het terugdringen van totale energieconsumptie, met oog voor rechtvaardige verdeling en ontwikkelingsruimte.

Een eerlijke energietransitie vereist ook aandacht voor de grondstoffen die we nodig hebben. Helaas leidt de huidige winning van deze kritieke materialen vaak tot nieuwe mondiale afhankelijkheden[2], milieuschade, mensenrechtenschendingen en sociale ongelijkheid, met name in ontwikkelingslanden.[3] We mogen geen milieucrises veroorzaken tijdens het oplossen van de klimaatcrisis. De huidige winning van kritieke grondstoffen is onhoudbaar. Tijdens deze conferentie moeten we afspraken maken over verantwoorde winning, circulaire economie en diversificatie van waardeketens, met als voorwaarde dat lokale gemeenschappen daadwerkelijk profiteren en volwaardig worden betrokken bij besluitvorming. Dit kan worden geborgd door bindende clausules op te nemen in internationale handelsverdragen, zoals due-diligence-eisen voor kritieke mineralen. Daarnaast moeten we streven naar een uitvoering van het Parijsakkoord met een aanzienlijk lager gebruik van deze grondstoffen, zoals ook is voorgesteld in het nieuwe rapport van het Institute for Sustainable Futures.[4]
De recente escalatie van conflicten in het Midden-Oosten toont opnieuw hoe fossiele brandstoffen door de geschiedenis hebben geleid tot politieke en economische afhankelijkheden.[5] Lagere inkomensgroepen betalen de hoogste prijs: zij zijn het kwetsbaarst voor stijgende energieprijzen, terwijl ze het minst toegang hebben tot duurzame alternatieven. Dit benadrukt voor Nederland de noodzaak om versneld in te zetten op hernieuwbare energie, om zo strategische afhankelijkheden te verkleinen en onze weerbaarheid tegen geopolitieke schokken te versterken. Een rechtvaardig energiesysteem vraagt om lokaal eigenaarschap, zonder nieuwe mondiale afhankelijkheden in toeleveringsketens te creëren.
In lijn met de Means of Implementation voor ontwikkelingslanden binnen het Klimaatakkoord van Parijs, zou de Nederlandse inzet zich moeten richten op capaciteitsopbouw, technologie en kennisdeling. Dit kan door kennisinstellingen en bedrijven uit Nederland te stimuleren om hieraan bij te dragen, met als doel lokale gemeenschappen te versterken zodat zij zelfstandig met deze kennis en technologie aan de slag kunnen. Cruciaal daarbij is dat lokale gemeenschappen niet alleen profiteren, maar ook zeggenschap hebben: niet alleen toegang tot oplossingen, maar ook de keuzevrijheid om te bepalen welke oplossingen het beste passen bij hun eigen context.

---

[2] CBS (2025), Nederlandse afhankelijkheid van kritieke materialen, september 2025, Den Haag
[3] Extractieve industrie | Amnesty International
[4] Institute for Sustainable Futures, Beyond Extraction: Pathways for a 1.5°C-aligned Energy Transition with Less Minerals, maart 2026, Sydney
[5] Energiepaniek in Azië: hoe landen worden geraakt door oorlog in het Midden-Oosten

3. Thematische pilaar 2: De transitie van vraag en aanbod van fossiele brandstoffen

Daarom is het van belang dat het narratief dat fossiele brandstoffen energiezekerheid bieden doorbroken wordt; afhankelijkheid van fossiele import vergroot juist kwetsbaarheid en prijsvolatiliteit.[6] Duurzame energie versterkt energiezekerheid en soevereiniteit. Maak van deze conferentie het startpunt voor een versnelde, planmatige uitfasering van fossiele brandstoffen. Dit vraagt om juridisch bindende tijdlijnen, een direct stop op nieuwe exploratie en concrete afbouwplannen voor bestaande productie en infrastructuur.

Investeer in robuuste energie-netwerken als randvoorwaarde voor de transitie, inclusief internationale samenwerking en kennisdeling (bijv. rond netcongestie en decentrale systemen). Schaal de distributie/productie van decentrale hernieuwbare energiesystemen zoals mini-grids en zonne-energie op [7], met passende regelgeving en stabiele ondersteuning, om vooral in kwetsbare regio's toegang tot energie te vergroten en lokaal eigenaarschap te versterken.

Zet daarnaast in op versnelling van de toegang tot *clean cooking*, door te investeren in betaalbare, duurzame alternatieven voor traditionele kookmethoden, met oog voor gezondheid, gendergelijkheid en het tegengaan van ontbossing.[8]

Beperk nieuwe fossiele vraag door in te zetten op duurzame vormen van regelbaar vermogen en een duidelijke uitfaseringsstrategie voor gascentrales en andere fossiele bronnen. Neem sectoren als luchtvaart en scheepvaart volledig op in emissiebudgetten en bouw fiscale voordelen af. Tegelijkertijd moet industriële ontwikkeling, ook in opkomende economieën, gericht worden op duurzame productie, efficiënt grondstoffengebruik en reductie van fossiel-gebaseerde producten, onder andere in sectoren zoals petrochemie[9] en textiel[10].

Verschuif financiële stromen van fossiele subsidies naar schone investeringen. Maak internationale afspraken over de afbouw van fossiele subsidies en de invoering van effectieve CO_2-beprijzing, zodat de werkelijke wereldwijde maatschappelijke kosten van uitstoot worden weerspiegeld. Investeer de opbrengsten in hernieuwbare energie, infrastructuur, innovatie en betaalbare energievoorziening.

---

[6] TNO, Weerbaarheid van het energiesysteem tegen een energiecrisis, oktober 2025, Den Haag
[7] Pakistan's energy transition via solar power and batteries | World Economic Forum
[8] Mazorra, J., Sánchez-Jacob, E., De La Sota, C., Fernández, L., Lumbreras, J. "A comprehensive analysis of cooking solutions co-benefits at household level: Healthy lives and well-being, gender and climate change", maart 2020, Science of The Total Environment.

[9] TNO, Exploration of Transition Strategies in Dutch Refineries and Organic Chemicals Industry for Climate Policy, september 2024, Den Haag

[10] Leal Filho W, Perry P, Heim H, Dinis MAP, Moda H, Ebhuoma E and Paço A (2022) An overview of the contribution of the textiles sector to climate change. Front. Environ. Sci.

4. Versterken van internationale samenwerking en klimaatdiplomatie

Zet in op versterking van internationale klimaatsamenwerking door hervorming van bestaande governance-structuren binnen het UNFCCC. Dit omvat een verbreding van de *contributor base*, waarbij er een nieuwe verdeling wordt gemaakt tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden op basis van financiële [en technische] capaciteit en verantwoordelijkheid, om het principe van gedeelde maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden (CBDR-RC) te operationaliseren voor de moderne globale sociaaleconomische verhoudingen.

Het recente advies van het Internationaal Gerechtshof (ICJ) bevestigt dat staten juridisch verplicht zijn klimaatverandering tegen te gaan, internationale samenwerking te versterken en mensenrechten te waarborgen. Dit advies moet niet alleen worden omarmd, maar ook concreet en operationeel worden uitgevoerd.[11] Gebruik dit advies als basis om internationale klimaatafspraken te versterken, aansprakelijkheid te verduidelijken en landen aan te zetten tot ambitieuzere en rechtvaardige klimaatactie en als stok achter de deur om deze ambitie om te zetten in implementatie.

Verbeter internationale koolstofmarkten door duidelijke randvoorwaarden te stellen op het gebied van mensenrechten en inheemse landrechten. Huidige mechanismen, zoals REDD+, schieten tekort en kunnen schadelijk zijn voor lokale gemeenschappen.[12] Erken collectieve landrechten, waarborg zelfbeschikking en geef prioriteit aan door inheemse gemeenschappen geleide initiatieven.

Versterk inclusieve en participatieve besluitvorming door lokale gemeenschappen, werknemers, jongeren en gemarginaliseerde groepen vanaf de ontwerpfase te betrekken. Zorg voor Free, Prior and Informed Consent (FPIC) en investeer in toegang tot informatie, middelen en capaciteit om daadwerkelijke inspraak mogelijk te maken.

Neem belemmeringen voor de energietransitie weg binnen internationale investeringskaders, waaronder de hervorming van ISDS-mechanismen[13]. Stimuleer daarnaast internationale samenwerking op circulaire economie als integraal onderdeel van de energietransitie.

Versterk en bescherm prijsmechanismen voor emissiereductie, zoals het ETS en ETS-2, en weersta elke vorm van afzwakking. Werk naar een mondiaal CO_2-beprijzingsysteem dat recht doet aan lokale contexten en de rechten van inheemse gemeenschappen. Richt een krachtige, onafhankelijke internationale toezichthouder op om misbruik, zoals het afkopen

[11] Advisory Opinion of 23 July 2025

[12] Osborne, T., Cifuentes, S., Dev, L. et al. Climate justice, forests, and Indigenous Peoples: toward an alternative to REDD + for the Amazon. Climatic Change 177, 128 (2024).

[13] IISD, Ciel en ClientEarth, Investor-State Dispute Settlement (ISDS) Mechanisms and the Right to a Clean, Healthy, and Sustainable Environment, juni 2023.

van uitstoot via carbon credits, te voorkomen en de vervuiler daadwerkelijk te laten betalen.[14]

Beperk de invloed van de fossiele industrie door structurele transparantie-eisen voor lobbyactiviteiten binnen beleidsvorming over het klimaat op alle bestuurslagen, van nationaal tot multilateraal. Maak inzichtelijk wie deelneemt, met welke private belangen, en voorkom greenwashing en onevenredige invloed. Verken een aanpak vergelijkbaar met die van de tabaksindustrie, met nadruk op transparantie en regulering van financiering (WHO FCTC). Zorg daarnaast voor structurele financiering voor deelname van maatschappelijke organisaties, jongeren en lokale initiatieven om een gelijk speelveld te waarborgen.

Waarborg een rechtvaardige transitie door mensenrechten centraal te stellen. Erken vrouwen, jongeren en gemarginaliseerde groepen, die onevenredig hard worden geraakt door energiearmoede, als actieve rechthebbenden en betrek hen structureel in besluitvorming. Investeer in genderresponsieve budgettering, energiegeletterdheid en bewezen effectieve manieren van (micro)financiering. Bescherm mensenrechtenverdedigers en borg verplichte impact assessments. Erken toegang tot schone en betaalbare energie als mensenrecht.

JONGE KLIMAAT-BEWEGING

KEK

YOUTH FOR CLIMATE

VN Jongeren-vertegenwoordigers Duurzame Ontwikkeling

[14] Mira Sys en Ties Gijzel, Wie betaalt, mag vervuilen, Follow The Money, december 2025